

แผนการจัดการเรียนรู้ 8

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 วัฒนธรรมล้ำค่าภูมิปัญญาของไทย

เรื่อง เพลงชาติและเพลงสรรเสริญ

รหัสวิชา ศ32103

ชื่อรายวิชา ศิลปะ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566

เวลา 2 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

ศ 2.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

ตัวชี้วัด

ม.4-6/3 เปรียบเทียบลักษณะเด่นของดนตรีในวัฒนธรรมต่าง ๆ

สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

เพลงเกียรติกษ เป็นเพลงสำหรับใช้บรรเลงเป็นเกียรติกษแก่บุคคล ผู้ดำรงตำแหน่งสำคัญ หรือผู้มียศทางทหาร ในโอกาสต่าง ๆ ประมุขแห่งรัฐนั้นย่อมได้รับเกียรติจากการบรรเลงเพลงเกียรติกษ ซึ่งในบางประเทศก็ใช้เพลงชาติในหน้าที่ดังกล่าวด้วย บางประเทศอาจใช้เพลงประจำตำแหน่งประธานาธิบดีหรือเพลงสรรเสริญพระบารมี บรรเลงเป็นเพลงเกียรติกษแทน

สาระการเรียนรู้

- อธิบายการเปรียบเทียบลักษณะเพลงเกียรติกษของไทยและชาติอื่นๆ ได้
- วิเคราะห์และเปรียบเทียบลักษณะเพลงเกียรติกษของไทยและชาติอื่นๆ

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์
1.ความสามารถในการคิด	1. มุ่งมั่นในการทำงาน

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1-2

ขั้นนำ

1. ครูเปิดเพลงชาติไทยฉบับดั้งเดิมให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนบอกถึงความรู้สึกและความหมายของเพลงชาติไทยที่ได้ยิน ให้นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ

ขั้นสอน

1. ครูอธิบายความหมายของธงชาติไทยว่า ธงไตรรงค์ มี 3 สีด้วยกัน คือสีแดง หมายถึงชาติ สีขาวหมายถึงศาสนา สีน้ำเงินหมายถึงพระมหากษัตริย์ แล้วตั้งคำถามให้นักเรียนร่วมกันอธิบายความสำคัญและประวัติที่มาของเพลงชาติไทย และเพลงสรรเสริญครูให้นักเรียนตอบตามความเข้าใจของตนเอง เพื่อประเมินความรู้พื้นฐานเดิม

2. ครูสนทนากับนักเรียนเรื่อง เพลงเกียรติยศของไทย โดยใช้โปรแกรมนำเสนอ (PowerPoint) เรื่อง วัฒนธรรมล้ำค่า ภูมิปัญญาของไทย (เพลงชาติไทยและเพลงสรรเสริญพระบารมี) ประกอบการอธิบายว่า เพลงเกียรติยศเป็นเพลงสำหรับใช้บรรเลงเป็นเกียรติยศแก่บุคคล ผู้ดำรงตำแหน่งสำคัญ หรือผู้มียศทางทหารในโอกาสต่าง ๆ ประมุขแห่งรัฐนั้นย่อมได้รับเกียรติจากการบรรเลงเพลงเกียรติยศซึ่งในบางประเทศก็ใช้เพลงชาติในหน้าที่ดังกล่าวด้วย บางประเทศอาจใช้เพลงประจำตำแหน่งประธานาธิบดีหรือเพลงสรรเสริญพระบารมี บรรเลงเป็นเพลงเกียรติยศแทน

3. ครูสนทนากับนักเรียนเรื่อง เพลงชาติไทยและเพลงสรรเสริญพระบารมี โดยใช้โปรแกรมนำเสนอ (PowerPoint) เรื่อง วัฒนธรรมล้ำค่า ภูมิปัญญาของไทย (เพลงชาติไทยและเพลงสรรเสริญพระบารมี) ประกอบการอธิบายดังนี้

เพลงชาติไทยถือเป็นสัญลักษณ์ประจำชาติ เป็นสิ่งที่แสดงถึงความเป็นเอกราชของชาติไทย ในเนื้อเพลงจะแสดงถึงความเป็นมาของชาติไทยที่ต้องการปลุกฝังให้คนไทยเกิดความสามัคคี รักชาติ และเสียสละเพื่อชาติ

- เพลงประจำชาติไทยฉบับแรกได้รับอิทธิพลมาจากประเทศอังกฤษ จากทำนองเพลง God Save the Queen

- เพลงชาติไทยฉบับที่สอง ได้ใช้เพลงทรงพระสุบันหรือเพลงบุหลันลอยเลื่อน มาเป็นทำนองของเพลงชาติ แต่ปรับแต่งอีกเล็กน้อย

- เพลงชาติไทยฉบับที่สาม คือ เพลงสรรเสริญพระบารมี ฉบับปัจจุบันมาใช้เป็นเพลงชาติ คำร้องเป็นพระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ต่อมารัชกาลที่ 6 ทรงแก้ไขเพิ่มเติมใช้บรรเลงเป็นเพลงชาติ

- เพลงชาติไทยฉบับที่สี่ เป็นการนำทำนองเพลงชาติมหาชัยมาใส่เนื้อร้องโดยเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี (สนั่น เทพหัสดิน ณ อยุธยา)

- เพลงชาติไทยฉบับที่ห้า ระหว่าง พ.ศ. 2475-2477 เพลงชาติไทยในเวอร์ชัน พระเจนดุริยางค์ ประพันธ์ทำนอง ส่วนขุนวิจิตรมาตรา (สง่า กาญจนาคพันธุ์) ประพันธ์คำร้อง

- เพลงชาติไทยฉบับที่หกเมื่อระหว่าง พ.ศ. 2477-2482 ที่เราถือว่าเป็นเพลงชาติฉบับของทางการเป็นฉบับแรก

- เพลงชาติไทยฉบับที่เจ็ดในปีพ.ศ. 2482 รัฐบาลเปลี่ยนชื่อประเทศจากสยามมาเป็นประเทศไทย ทำให้มีการแก้ไขเนื้อร้องเพลงชาติใหม่อีกครั้งโดยกำหนดให้แต่งให้เข้ากับทำนองเดิมของพระเจนดุริยางค์ที่ใช้อยู่ ที่สุดแล้ว คณะรัฐมนตรีมีมติวินิจฉัยให้ใช้เนื้อร้องที่ประพันธ์โดย นายพันเอกหลวงสารานุประพันธ์ (นวล ปาจิณพยัคฆ์) โดยมีการแก้ไขบ้างตามความเหมาะสม ก่อนประกาศใช้เป็นเพลงชาติไทย เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2482 และยังคงใช้เนื้อร้องเพลงชาติไทยฉบับนี้จนถึงปัจจุบัน

4. ครูสนทนากับนักเรียนเรื่อง เพลงสรรเสริญพระบารมี ดังนี้

4.1 เพลงสรรเสริญพระบารมี เพลงสรรเสริญพระบารมีที่มีการบันทึกเสียงเก่าแก่ที่สุดในโลกนั้นมีหลักฐานยืนยันชัดเจนว่าเป็นการบันทึกเสียงในรัชกาลที่ 5 โดยเป็นการบันทึกเสียงเพลงสรรเสริญพระบารมีแบบบรรเลงดนตรีไทยเดิม โดยคณะนายบุศย์มหินทร์ หรือเจ้าหมื่นไวยวรนาถ โดยมีการบันทึกเสียงเพลงสรรเสริญพระบารมีลงกระบอกเสียงเอ็ดสันชนิดไซซ์ซี่งี่น้ำตาลอ่อน และบันทึกเสียงโดยดอกเตอร์ คาร์ล สตูป

5. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่ 9 เรื่องเพลงชาติและเพลงสรรเสริญพระบารมี

ขั้นสรุป

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียน โดยครูตั้งคำถามเพื่อประเมินความรู้หลังเรียน

สื่อ

1. PowerPoint เรื่อง เพลงชาติและเพลงสรรเสริญพระบารมี

แหล่งเรียนรู้

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี 5

การวัดและประเมินผล

รายการวัด	วิธีวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมิน
สาระสำคัญ - เพลงชาติและเพลงสรรเสริญพระบารมี	- ใบงานเรื่องเพลงชาติและเพลงสรรเสริญพระบารมี	- ใบงานเรื่องเพลงชาติและเพลงสรรเสริญพระบารมี	ร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์
ตัวชี้วัด ม.4-6/3 อธิบายเหตุผลที่คนต่างวัฒนธรรมสร้างสรรค์งานดนตรีแตกต่างกัน	- ใบงานเรื่องเพลงชาติและเพลงสรรเสริญพระบารมี	- ใบงานเรื่องเพลงชาติและเพลงสรรเสริญพระบารมี	ร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์
คุณลักษณะ - มีวินัย	- สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์รายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สมรรถนะ 1. ความสามารถในการคิด	- สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	- แบบประเมินสมรรถนะรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

แบบประเมินด้านความรู้ ความเข้าใจ

คำชี้แจง ให้ครูทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคะแนนตามเกณฑ์การประเมิน

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	3	2	1
1. อธิบายการเปรียบเทียบลักษณะเพลงเกียรติกษของ ไทยและชาติอื่นๆ ได้			
2. วิเคราะห์และเปรียบเทียบลักษณะเพลงเกียรติกษ ของไทยและชาติอื่น ๆ			
รวม			

ประเด็นการประเมิน	ระดับคะแนน		
	3	2	1
วิเคราะห์และเปรียบเทียบ ลักษณะเพลงเกียรติกษของ ไทยและชาติอื่น ๆ	วิเคราะห์และ เปรียบเทียบลักษณะ เพลงเกียรติกษของไทย และชาติอื่น ๆ ได้อย่าง ถูกต้องครบถ้วน	วิเคราะห์และ เปรียบเทียบลักษณะ เพลงเกียรติกษของ ไทยและชาติอื่น ๆ ได้ ถูกต้อง	วิเคราะห์และเปรียบเทียบ ลักษณะเพลงเกียรติกษของ ไทยและชาติอื่น ๆ ได้เพียง บางส่วน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
3	ดี
2	พอใช้
1	ปรับปรุง

แบบประเมินใบงาน

คำชี้แจง ให้ครูทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคะแนนตามเกณฑ์การประเมิน

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	3	2	1
1. ความถูกต้องของเนื้อหา			
2. ตอบคำถามครบทุกประเด็น			
3. ความกระชับของคำตอบ			
รวม			

ประเด็นการประเมิน	ระดับคะแนน		
	3	2	1
1. ความถูกต้องของเนื้อหา	เนื้อหาที่เลือกมาตอบตรงกับคำถามและชัดเจน	เนื้อหาที่เลือกมาตอบตรงกับคำถาม	เนื้อหาที่เลือกมาตอบไม่ตรงกับคำถาม
2. ตอบคำถามครบทุกประเด็น	ตอบคำถามครบทุกประเด็น	ตอบคำถามตรงเพียงบางส่วน	ตอบไม่ตรงกับคำถาม

เกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
3	ดี
2	พอใช้
1	ปรับปรุง

แบบสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 วิเคราะห์และเปรียบเทียบลักษณะเพลงเกียรติยศของไทยและชาติอื่น ๆ

คำชี้แจง ผู้สอนประเมินพฤติกรรมของนักเรียน แล้วเขียนตัวเลข 3,2,1 และ 0 ลงในช่องว่างที่ตรงกับค่าระดับคะแนน

เกณฑ์การประเมิน

3 หมายถึง ดีมาก

2 หมายถึง ดี

1 หมายถึง ปานกลาง

0 หมายถึง ควรปรับปรุง

เลขที่	ชื่อ - นามสกุล	คุณลักษณะที่ 6
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		

หมายเหตุ

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ
9. กล้าแสดงออกในทางที่เหมาะสม

คุณลักษณะที่ 6 มุ่งมั่นในการทำงาน

ตัวชี้วัดที่ 6.1 ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน

พฤติกรรมบ่งชี้	3	2	1	0
ตามข้อ 6.1	ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ มีการปรับปรุงและพัฒนาการทำงานให้ดีขึ้นภายในเวลาที่กำหนด	ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ มีการปรับปรุงและพัฒนาการทำงานให้ดีขึ้น	ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ	ไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

แบบสังเกตสมรรถนะของผู้เรียนรายบุคคล

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 วิเคราะห์และเปรียบเทียบลักษณะเพลงเกียรติยศของไทยและชาติอื่น ๆ

เกณฑ์การประเมิน

3 หมายถึง ดีมาก

2 หมายถึง ดี

1 หมายถึง ปานกลาง

0 หมายถึง ควรปรับปรุง

เลขที่	ชื่อ - นามสกุล	สมรรถนะที่ 1
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		

หมายเหตุ

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด

ตัวชี้วัดที่ 1 ใช้ภาษาถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความคิด ความรู้สึก และทัศนคติของตนเองด้วยการพูดหรือการเขียน

พฤติกรรมบ่งชี้	3	2	1	0
1. มีเขียนถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ จากการที่อ่าน ฟัง หรือดูตามที่กำหนดได้	อธิบายเทคนิคการถ่ายทอดอารมณ์ เพลงอย่างถูกต้อง ครบถ้วน	อธิบายเทคนิคการถ่ายทอดอารมณ์ เพลงถูกต้อง	อธิบายเทคนิคการถ่ายทอดอารมณ์ เพลงได้เพียงบางส่วน	คัดลอก ข้อมูล ข่าวสาร ผู้อื่นโดย ไม่มีการสืบค้น

บันทึกหลังการสอน

ผลการสอน

.....
.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....

ข้อเสนอแนะ

.....
.....

ลงชื่อ ..... ผู้สอน